

Inspektion af Slagelse byrum den 1. oktober 2012

ENDELIG

Dok.nr. 12/03260-8/LF

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
2. Det retlige grundlag for Folketingets Ombudsmands vurderinger	4
3. Generelle forhold.....	7
3.1. Slagelse Kommunes tilgængelighedsplan 2009	7
3.1.1. Planen – brugere, rejsemål, tilgængelighedsruter og - problemer	7
3.1.2. Handlingsplanen	9
3.2. Gågaderegulativ under revision.....	10
3.3. Rundgang i Slagelse centrum	10
4. Tilgængelighedsforholdene.....	10
4.1. Slagelse Kommunes hjemmeside	10
4.2. Handicapparkering ved rådhuset.....	11
4.3. Nytorv/Fisketorvet.....	13
4.4. Gammel Torv	15
4.5. Rosengade	16
4.6. Skt. Mikkel Kirke	17
4.7. Biblioteket	19
4.8. Schweizerpladsen.....	20
4.9. Nygade.....	22
4.10. Andet.....	23
Opfølgning	23
Underretning	24

1. Indledning

Efter § 7, stk. 1, i ombudsmandsloven (lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand) omfatter ombudsmandens kompetence alle dele af den offentlige forvaltning. Efter lovens § 18 kan ombudsmanden undersøge enhver institution eller virksomhed samt ethvert tjenestested, der hører under ombudsmandens virksomhed. Folketingets Ombudsmand foretager løbende inspektioner af offentlige institutioner, f.eks. fængsler, arresthuse, psykiatriske afdelinger og sociale bosteder.

Folketinget vedtog den 2. april 1993 beslutningsforslag B 43 om ligestilling og ligebehandling af mennesker med handicap med andre borgere. Folketinget bad ved beslutningen Folketingets Ombudsmand om at "følge udviklingen i ligebehandlingen og eventuelt meddele påtale, hvor dette er muligt inden for ombudsmandens kompetence". Beslutningsforslaget er gentaget i forbindelse med Folketingets gennemførelse i 2010 af FN's handicapkonvention (jf. folketingsbeslutning B 15 af 17. december 2010).

Folketingets Ombudsmands varetagelse af spørgsmålet om ligebehandling af mennesker med handicap består i behandling af klager fra borgere eller handicaporganisationer. Derudover iværksætter Folketingets Ombudsmand af egen drift undersøgelser på området. Generelle initiativer er taget i forhold til en række ministerier og styrelser samt nogle kommuner. Herudover er der etableret et løbende samarbejde med myndighederne på handicapområdet og med Danske Handicaporganisationer.

Folketingets Ombudsmand foretager, som en del af den virksomhed, der primært vedrører mere generelle forhold, inspektioner af nogle offentlige bygninger særligt med handicaptilgængelighed for øje. Inspektionerne omfatter normalt bygningernes tilgængelighed for alle brugere af bygningerne. Formålet med inspektionerne er dels generelt at følge udviklingen på området for tilgængelighed for mennesker med handicap og derved indvinde erfaringer vedrørende det mere generelle arbejde på området, dels i konkrete tilfælde at påpege fejl og mangler, hvor det er nødvendigt. I dette formål ligger tillige et ønske om – i overensstemmelse med den nævnte folketingsbeslutning – at skabe opmærksomhed om området.

Folketingets Ombudsmand udsender hvert år en redegørelse om arbejdet på området i det seneste år. Redegørelsen er for en stor dels vedkommende bygget op på grundlag af de enkelte artikler i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Som et led i Folketingets Ombudsmands virksomhed på dette område foretog ombudsmanden den 1. oktober 2012 inspektion af Slagelse byrum. Til stede under inspektionen var lederen for Slagelse Kommunes afdeling for trafik og plan og 3 andre af kommunens medarbejdere, herunder den medarbejder, som har været tovholder for Slagelse Kommunes tilgængelighedsplan, jf. pkt. 3.1 nedenfor.

Under inspektionen blev Folketingets Ombudsmand bistået af en juridisk medarbejder, der er kørestolsbruger og handicapkonsulent hos ombudsmanden.

Slagelse byrum blev bl.a. udvalgt som genstand for inspektion ud fra kriterier vedrørende betydningen af tilgængelighed for borgere med handicap. Folketingets Ombudsmand havde forinden – den 27. juni 2012 – foretaget en foreløbig besigtigelse af dele af det centrale Slagelse inklusive rådhuset og biblioteket. Besigtigelsen havde til formål at undersøge, om det var meningsfuldt at foretage den nu gennemførte inspektion. I forbindelse med varslingen af inspektionen fik Slagelse Kommune tilsendt udskrift af en del af de fotografier, som blev optaget under den foreløbige besigtigelse: de billeder, der bedst illustrerede de problemer, som blev iagttaget om tilgængeligheden for (navnlig) kørestolsbrugere og blinde og svagsynede.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Slagelse Kommune, for at kommunen kunne få lejlighed til at komme med eventuelle yderligere bemærkninger om faktiske forhold, som rapporten måtte give anledning til. Jeg har ikke modtaget sådanne bemærkninger.

2. Det retlige grundlag for Folketingets Ombudsmands vurderinger

Siden den 1. februar 1978 har der i byggelovgivningen (bygningsreglementet fra 1977) været fastsat handicapkrav med det formål at sikre, at bebyggelserne kan benyttes af alle, også af personer, der – midlertidigt eller permanent – har gangbesvær eller må benytte kørestol, eller hvis orienteringsevne på anden måde er nedsat. Med de senere bygningsreglementer er der kommet yderligere krav til, der generelt tilgodeser bygningsers tilgængelighed.

De nugældende regler for handicaptilgængelighed følger af byggeloven (lovbekendtgørelse nr. 1185 af 14. oktober 2010) med tilhørende bygningsreglement. På tids-

punktet for inspektionen gjaldt Bygningsreglement 2010 (BR10). Ændringerne i BR10 i forhold til det tidligere gældende bygningsreglement (BR08) angår navnlig krav til energiforbrug/-forbedringer. Der er endvidere regler for handicaptilgængelighed i bekendtgørelse nr. 1250 af 13. december 2004 om tilgængelighedsforanstaltninger i forbindelse med ombygninger i eksisterende byggeri (med senere ændringer som følge af udstedelse af BR08).

BR08 og BR10 indeholder ligesom (og i videre omfang end) Bygningsreglement 1995 specifikke bestemmelser, som skal sikre, at bygninger er tilgængelige for mennesker med handicap. Kravene i bygningsreglementet gælder:

- ved opførelse af ny- eller tilbygninger (byggelovens § 2, stk. 1, litra a)
- ved ombygninger eller anvendelsesændringer, som er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven eller de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser (byggelovens § 2, stk. 1, litra b og c).

Hertil kommer, at bestemmelserne i den ovenfor nævnte bekendtgørelse (nr. 1250/2004) gælder ved ombygninger af offentligt tilgængelige bygninger og erhvervsbyggeri til service og administration i de tilfælde, hvor ombygningen ikke er væsentlig i henhold til byggelovens § 2, litra b. Bekendtgørelsen indeholder krav om

- etablering af handicapparkeringspladser
- niveaufri adgang til bebyggelsen
- indretning af handicaptoliet og
- installation af elevator

Bekendtgørelse nr. 1250/2004 er udstedt i medfør af byggelovens § 4 B, der blev indsat i loven i medfør af lov nr. 484 af 9. juni 2004 om ændring af byggeloven. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. januar 2005.

Kravene i bekendtgørelsen, der som nævnt gælder for mindre (ikke væsentlige) ombygninger, gælder dog ikke, uanset hvilke omkostninger der er forbundet med de nævnte tilgængelighedsforanstaltninger. I bekendtgørelsens § 4, stk. 1, og § 5 er der fastsat en maksimumsgrænse for de økonomiske omkostninger til de tre førstnævnte tilgængelighedsforanstaltninger. Overstiger omkostningerne maksimumsgrænsen (udgifterne til de nævnte tilgængelighedsforanstaltninger målt i forhold til de øvrige ombygningsomkostninger), bortfalder kravene. Der er i § 4, stk. 2, en særlig maksimumsgrænse for udgifterne til installation af elevator.

Ved ombudsmandens undersøgelse af, om der i offentlige bygninger og lignende er handicaptilgængelighed, kan ombudsmanden undersøge, om de omtalte handicapkrav i byggelovgivningen er iagttaget.

Forholdene i Slagelse byrum er ikke omfattet af bestemmelserne i bygningsreglementet.

Ombudsmandens grundlag for at bedømme et forhold er imidlertid i et vist omfang mere vidtgående, end hvad der i almindelig forvaltningsretlig terminologi betegnes som "gældende ret"; i dette tilfælde byggelovgivningens tilgængelighedskrav. Ombudsmanden har således også mulighed for at anlægge mere overordnede humanitære eller medmenneskelige betragtninger i sin bedømmelse af et forhold (ombudsmandslovens § 18, 2. pkt.). Ombudsmandens vurdering er i den forbindelse præget af krav om hensynsfuld og menneskeværdig behandling af borgerne. Den nævnte vurdering ligger på linje med 1) folketingsbeslutningerne fra 1993 og 2010, 2) FN's standardregler om lige muligheder for handicappede mv. og FN's handicapkonvention, 3) Statens Byggeforskningsinstituts anbefalinger (SBI-anvisning 230 om BR10), 4) Dansk Standard 105 – Udearealer for alle – og 5) Dansk Standard DS 3028:2001 – Tilgængelighed for alle – (som er udarbejdet af Dansk Standard i samarbejde med bl.a. det tidligere By- og Boligministerium og forskellige handicaporganisationer).

Byggelovgivningens tilgængelighedskrav er som udgangspunkt ikke tillagt tilbagevirkende kraft. Som led i det udvidede bedømmelsesgrundlag, som jeg har nævnt ovenfor, har ombudsmanden imidlertid i et vist omfang også mulighed for at tage stilling til spørgsmålet om tilgængelighed i bygninger, der var opført på det tidspunkt, da byggelovgivningens tilgængelighedskrav trådte i kraft.

Generelt er det således på dette område min opfattelse, at det så vidt muligt må tilstræbes, at det i offentlige bygninger med almindelig publikumssøgning er muligt for mennesker med handicap (og personer med midlertidig nedsat bevægelses- eller orienteringsevne) at komme ind og blive betjent på linje med andre borgere.

3. Generelle forhold

3.1. Slagelse Kommunes tilgængelighedsplan 2009

Slagelse Kommune har i lighed med en række andre kommuner – bl.a. Gladsaxe, Rudersdal og Frederiksberg kommuner – udarbejdet en tilgængelighedsplan. Planen, der er udarbejdet af Slagelse Kommune, Vej og Park i samarbejde med firmaet Via Trafik, blev tiltrådt af byrådet i 2009, og er endvidere medtaget i kommuneplanen for 2009-2020 (planens afsnit 4.3.).

Følgegruppen for tilgængelighedsplanen har ud over et antal af kommunens og Via Trafiks egne medarbejdere bestået af repræsentanter for kommunens ældre- og handicapråd. Følgegruppen har ifølge planen medvirket til at udpege "rejsemål" samt ruter mellem "rejsemålene", beskrive problemstillinger og foretage besigtigelser i marken.

Det er meningen, at tilgængelighedsplanen skal bruges af planlæggere og entreprenører, der beskæftiger sig med udformning og renovering af offentlige færdselsarealer i Slagelse Kommune. Planen skal endvidere bruges som prioriteringsværktøj, når de midler til forbedring af tilgængeligheden, som kommunen har afsat på budgettet, skal disponeres. Det fremgår således direkte af planen, at denne skal ses i sammenhæng med kommunens beslutning efter kommunesammenlægningen om at bevilge ca. 2 mio. kr. årligt til forbedring af tilgængeligheden.

Det fremgår endvidere af tilgængelighedsplanen, at kommunen, sideløbende med arbejdet med planen, har været i gang med at udarbejde en guide over tilgængelighed og adgang til de kommunale bygninger.

Jeg beder Slagelse Kommune om at sende mig et eksemplar af guiden, som jeg går ud fra vil kunne inspirere mig og mine medarbejdere i det videre arbejde med tilgængelighed.

3.1.1. Planen – brugere, rejsemål, tilgængelighedsruter og - problemer

Tilgængelighedsplanen indeholder en detaljeret beskrivelse af brugerne: kørestolsbrugere, ældre med gangbesvær og blinde og svagsynede. I tilknytning hertil er de forskellige brugergruppers typiske problemer beskrevet.

Planen indeholder endvidere en udpegning af 88 rejsemål i Slagelse by (og tilsvarende i Korsør og Skælskør, dog et mindre antal). Som rejsemål i Slagelse er bl.a. udpeget 21 skoler mv., 20 ældre- og handicaptilbud, 11 arbejdspladser, 8 idræts- og svømmehaller og 6 offentlige kontorer.

Med udgangspunkt i den geografiske placering af de udpegede rejsemål – og en registrering af den kollektive trafik i Slagelse – er der i tilgængelighedsplanen herefter udpeget et antal tilgængelighedsruter. Planen indeholder følgende definition: "En rute er den vej, man går via fortov eller sti for at komme til og fra rejsemålene og sit hjem".

Rådhuspladsen i Slagelse er angivet som en primær tilgængelighedsrute, "da der færdes mange mennesker og der ligger flere rejsemål". Alle de gader og torve, som er omfattet af inspektionen den 1. oktober 2012, er udpeget i tilgængelighedsplanen som primære tilgængelighedsruter.

Som led i prioriteringen i tilgængelighedsplanen af de udpegede tilgængelighedsruter har Slagelse Kommune foretaget en spørgeskemaundersøgelse, hvis resultat utvetydigt har peget på det centrale byrum (område 3) som det område, kommunen burde prioritere. Spørgeskemaundersøgelsen har endvidere peget på, at udbedring af følgende problemer prioriteres: ujævne fortov/brosten og fjernelse af udstillinger og andre "chikaner" i fodgængerzoner.

Om arbejdet med revision af Slagelse Kommunes gågaderegulativ, se pkt. 3.2 nedenfor.

Planen indeholder herefter en systematisk registrering af tilgængelighedsproblemer på de tre højest prioriterede tilgængelighedsruter i kommunen – én rute i hver af de tre byer Slagelse, Korsør og Skælskør. Problemtyperne, der er opdelt i tre kategorier ("alvorlige problemer", "problemer" og "mulighed for forbedring"), er endvidere nærmere beskrevet i et bilag til planen. Som et eksempel på et alvorligt problem er i tilgængelighedsplanen beskrevet gangbaner udformet med brosten, der giver problemer for flere brugergrupper. Den (generelle) løsning på problemet er endvidere angivet: gennemført fortov med naturlig ledelinje (to rækker af fortovsfliser med en enkelt række chaussésten i midten). Problemerne og deres løsning er endvidere i vid udstrækning gengivet i bilaget og endvidere illustreret med fotos.

3.1.2. Handlingsplanen

I tilgængelighedsplanens afsnit om en handlingsplan er det foreslået, at tilgængelighedsproblemerne på de resterende tilgængelighedsruter bliver registreret på GIS-kort (og at denne registrering evt. suppleres med registrering i de mindre byer i kommunen). Det er endvidere foreslået, at de alvorligste problemer på de tre højest prioriterede tilgængelighedsruter udbedres først, hvilket forventes at ville kunne ske i løbet af 2-3 år, og at der tages én rute ad gangen i stedet for pletvise ubedringer.

Det er desuden foreslået, at der gennemføres pilotprojekter på udvalgte steder. Dette kan dels give en påkrævet akut udbedring de pågældende steder, dels give erfaringer, som kan benyttes i det fortsatte arbejde med tilgængelighed. Som steder egnet for pilotprojekter er bl.a. nævnt Rådhuspladsen i Slagelse. Pladsen er ifølge tilgængelighedsplanen først og fremmest nævnt som pilotprojekt, fordi der færdes mange mennesker på Rådhuspladsen, og ikke fordi der er mange "alvorlige problemer" dér.

I afsnittet om handlingsplanen er nævnt regulerede overgange, som mangler opmærksomhedsfelter, og manglende ledelinjer. Som et pilotprojekt i Skælskør er nævnt "inventar på gangbaner i Skælskør".

Jeg henviser, hvad Rådhuspladsen angår, til pkt. 4.2.1 nedenfor. Under pkt. 3.2 er problemerne med inventar på gangbaner i Slagelse behandlet.

Som pkt. 4 i handlingsplanen er nævnt en integreret brug (og kontrol) af tilgængelighedsplanen i forbindelse med planlagte vejprojekter, således at det sikres, at de registrerede tilgængelighedsproblemer udbedres løbende i forbindelse med det almindelige arbejde med de offentlige færdselsarealer (og at GIS-kortet med tilgængelighedsproblemerne løbende opdateres i takt med, at problemerne udbedres). I handleplanens pkt. 5 er der peget på muligheden for at stille vilkår i forbindelse med udstedelse af gravetilladelser ved større arbejder. Meningen hermed er, at tilgængeligheden også på denne måde kan forøges, når eksempelvis fortove mv. efterfølgende reableres. Det er i den forbindelse f.eks. nævnt, at taktile fortovsfliser til brug for opmærksomhedsfelter kan hentes på kommunens materielplads uden beregning.

I handleplanen er det, med henblik på at få tilgængelighedstanken forankret i forvaltningen, også anført, at Vej og Park udarbejder et katalog med principielle arbejdsstegninger for kantstensramper, fortove med ledelinjer mv., og at afdelingen uddanner mindst én tilgængelighedsrevisor, som kan foretage tilgængelighedsrevision af an-

lægsprojekter som en fast procedure. I handleplanen er det tillige anført, at kommunen skal øge håndhævelsen af kommunens gågaderegulativ.

3.2. Gågaderegulativ under revision

Det blev under det indledende møde under inspektionen oplyst, at Slagelse Kommunes nugældende gågaderegulativ er for løst formuleret ("umiddelbar tilknytning til forretningen"), og at regulativet dermed giver de enkelte forretningsindehavere for vide rammer for at sætte skilte mv. op uden for forretningen. Kommunen ønsker i lyset af tilgængelighedsplanen at fastsætte regler, der giver mere konkrete bud på bredde og dybde af det område, hvor der lovligt kan sættes skilte mv. op.

Der vil i de nye regler formentlig også blive stillet æstetiske krav til inventar/skilte.

Det blev endvidere oplyst, at kommunen er i løbende dialog med handelsstandsforeningen om gågaderegulativet mv., og at det sjældent er nødvendigt for kommunen at gå til politiet for at få en ulovlig skiltning mv. bragt til ophør.

Jeg beder Slagelse Kommune om at sende mig et eksemplar af det nye gågaderegulativ, når det er udarbejdet og vedtaget.

3.3. Rundgang i Slagelse centrum

Rundgangen blev foretaget med udgangspunkt i en cirkel rundt om Sct. Mikkels Kirke, det vil sige gaderne Nytorv, Fisketorvet, Gl. Torv, Rosengade og Nygade.

Inspektionen omfattede endvidere rådhuset og biblioteket (uden for cirklen) som to tilgængelighedsmæssigt væsentlige bygninger i Slagelse byrum, eller rettere: adgangsf forholdene hen til disse bygninger.

4. Tilgængelighedsforholdene

4.1. Slagelse Kommunes hjemmeside

På Slagelse Kommunes hjemmeside findes der umiddelbart ingen generelle oplysninger om tilgængelighed/mennesker med handicap – som f.eks. oplysning om byens handicapparkeringspladser mv. – men alene konkrete oplysninger om tilbud til handicappede (bolig, transport, økonomi mv.) under Voksne & Ældre.

4.2. Handicapparkering ved rådhuset

Der er fire handicapparkeringspladser på den store parkeringsplads foran Rådhuset, der efter det oplyste under inspektionen har plads til ca. 100 personbiler.

BR10, kapitel 2.6.2, stk. 3, lyder således:

”Ved udformningen af parkeringspladser skal et passende antal parkeringspladser udformes, så de kan anvendes af personer med handicap.

...”

Bestemmelsen er en videreførelse af de tidligere regler.

Det er under alle omstændigheder myndighedens ansvar, at det fornødne antal handicapparkeringspladser effektivt er til rådighed på relevante områder og til enhver tid. Dette indebærer, at antallet af pladser må afpasses med behovet, at det effektivt skal sikres, at de faktisk er til rådighed for mennesker med handicap, og at pladserne har en placering på området, som er hensigtsmæssig for brugerne.

Det blev under inspektionen på forespørgsel oplyst, at de 4 parkeringspladser er tilstrækkeligt til at opfylde behovet, hvilket jeg lægger til grund.

Under inspektionen blev den parkeringsplads, der ligger i det nordvestlige hjørne af pladsen, tættest på indgangen til rådhuset, besigtiget. Med indgangen til rådhuset siger jeg til den rampe, som starter ved rådhusets vestlige hjørne. Det bemærkes, at indgangen til rådhuset ikke kom til at indgå i inspektionen – ikke kun fordi inspektionen som udgangspunkt kun omfattede byrummet, men også fordi borgerservice på inspektionstidspunktet var planlagt at skulle flyttes til Gørtlergade.

Afstanden fra den nævnte handicapparkeringsplads og til starten af rampen er omkring 20 meter, og denne handicapparkeringsplads opfylder således det krav om højst ca. 30 meter, som er den ideelle (højeste) gangafstand, jf. pkt. 1.2.11 i DS 105 ”Udearealer for alle”.

Dette har jeg noteret mig.

Handicapparkeringspladsen er tydeligt afmærket – også på selve vejbanen.

Fig. 1 – Den besigtigede handicapparkeringsplads foran rådhuset

I vejledningen til BR10 og i DS 3038:2001, pkt. 4.1, anbefales det, at handicapparkeringspladser måler mindst 3,5 meter i bredden (og 5 meter i længden). Den normale bredde på en parkeringsplads er 2,5 meter. Gangareal og lignende kan efter anbefalingerne i DS 3038:2001 indgå i bredden, hvis arealet er plant og i samme niveau som parkeringsarealet. Til kassevogne anbefales 4,5 meter i bredden og 8 meter i længden. Efter vejledningen til bygningsreglementet bør mindst én handicapplads have et brugsareal på 4,5 x 8 meter af hensyn til minibusser med lift bagpå.

Som det fremgår af fig. 1, er der god plads til højre for handicapparkeringspladsen.

Selve pladsen måler 3,5 meter i bredden, og handicapparkeringspladsen kan derfor, for så vidt angår bredden, også anvendes til kassevogne. Pladsen måler dog kun 5 meter i længden, og det er derfor, uanset bredden, begrænset, hvor store biler pladsen kan rumme. Jeg henleder kommunens opmærksomhed på problemstillingen.

Ombudsmanden pegede under inspektionen også på det problem ved den besigtigede handicapparkeringsplads, at kørestolsbrugeren ikke kan komme til rådhuset uden at komme ud på parkeringsarealet, hvor der i sagens natur kører biler.

I tilgængelighedsplanen er dette forhold medtaget (dog vedrørende en anden af de fire handicapparkeringspladser på Rådhuspladsen). Det er som løsning angivet, at

”[p]arkeringspladsen bør have direkte adgang til gangbanen”, hvilket i planen er illustreret med et foto af en handicapparkeringsplads ved Slagelse Musikhus.

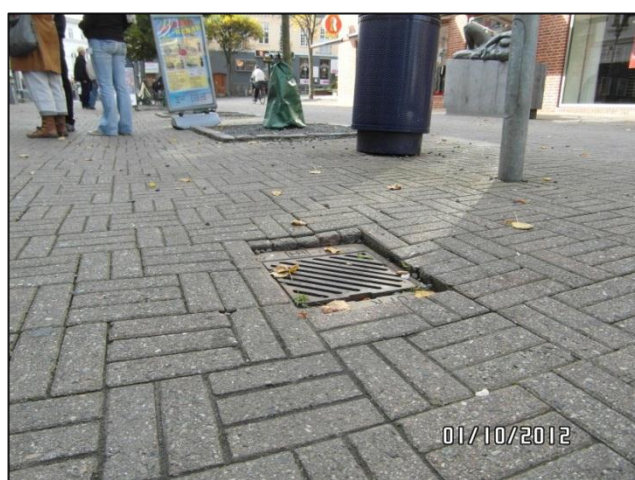
Jeg henviser til tilgængelighedsplanen s. 43, og jeg foretager mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om handicapparkering på Rådhuspladsen. Jeg henviser i den forbindelse også til kommunens planer om at lade pladsen foran rådhuset indgå i et pilotprojekt, jf. pkt. 3.1.2. ovenfor.

De fire handicapparkeringspladser på Rådhuspladsen suppleres (bl.a.) med en enkelt handicapparkeringsplads på p-pladsen Langesgård med niveaufri adgang til Fisketorvet.

4.3. Nytorv/Fisketorvet

Efter Rådhuspladsen blev den ovenfor nævnte cirkel besigtiget. Besigtigelsen omfattede nærmere (med uret): Nytorv, Fisketorvet, Rosengade (med afstikkere til kirken og biblioteket), Schweitzerpladsen og Nygade. Det blev under rundgangen oplyst, at Slagelse Kommune ved de allerede foretagne renoveringsarbejder har forsøgt at give hvert torv sit eget særpræg, mens det har været og er tanken, at forbindelseslinjerne mellem torvene skal være ens (med udgangspunkt i forbindelseslinjerne på Rosengade).

På Nytorv/Fisketorvet sprang især ujævnheder mv. i belægningen og ”chikaner” på gangbanerne i øjnene.

Fig. 2 – Ujævnheder mv. i belægningen på Nytorv

Fig. 3 – Utilstrækkeligt afskærmet kældernedgang på Nytorv

Fig. 4 – "Chikaner" i gangbane på Nytorv

Ombudsmanden noterede sig under inspektionen, at Nytorv og Fisketorvet endnu ikke er blevet renoveret (i modsætning til Gl. Torv, Rosengade og Schweizerpladsen).

Som fig. 5 nedenfor viser, kan velmenende forsøg på at skaffe tilgængelighed for én gruppe af mennesker med handicap, give problemer/udgøre en risiko for andre grupper.

Fig. 5 – Delvist uafskærmet rampe på Fisketorvet

Der henvises nærmere til det, der er anført om trappen foran biblioteket, jf. pkt. 4.7 nedenfor.

Det blev under rundgangen oplyst, at kommunen i forbindelse med omlægning af gågadebelægningen forsøger at skaffe niveaufri adgang til butikkerne, hvis det er muligt.

4.4. Gammel Torv

Torvet er efter det oplyste renoveret i 2008. Uanset dette er der også her en del ujævnheder i belægningen, således som der også blev peget på under rundgangen.

I Udearealer for alle anbefales det, at gangbaner mindst bør være 1,50 m brede; på kritiske steder – f.eks. ud for skilte eller signalmaster på smalle fortove – kan der dog punktvis accepteres en mindstebredde på 1,00 m. Gangbanerne på Gammel Torv blev under besigtigelsen målt til ca. 65 cm.

Jeg går ud fra, at dette er taget med i forbindelse med registreringerne i handleplanen, jf. pkt. 3.1.2 ovenfor.

Den kreative anvendelse af Slagelse Kommunes flaghuller i belægningen, som der på fig. 6 nedenfor er tale om, blev under inspektionen også noteret af kommunens medarbejdere, og det blev tilkendegivet, at dette ville blive påtalt straks efter inspektionen.

Fig. 6 – Kreativ anvendelse af kommunens flaghuller – Gl. Torv

4.5. Rosengade

På Rosengade blev navnlig kommunens nye forbindelseslinjer med en komfortabel bredde på 111,5 cm besigtiget. Bemærk de slebne brosten mellem bordunstenene.

Fig. 7 – Forbindelseslinje på Rosengade mellem Gl. Torv og Nygade

4.6. Skt. Mikkel Kirke

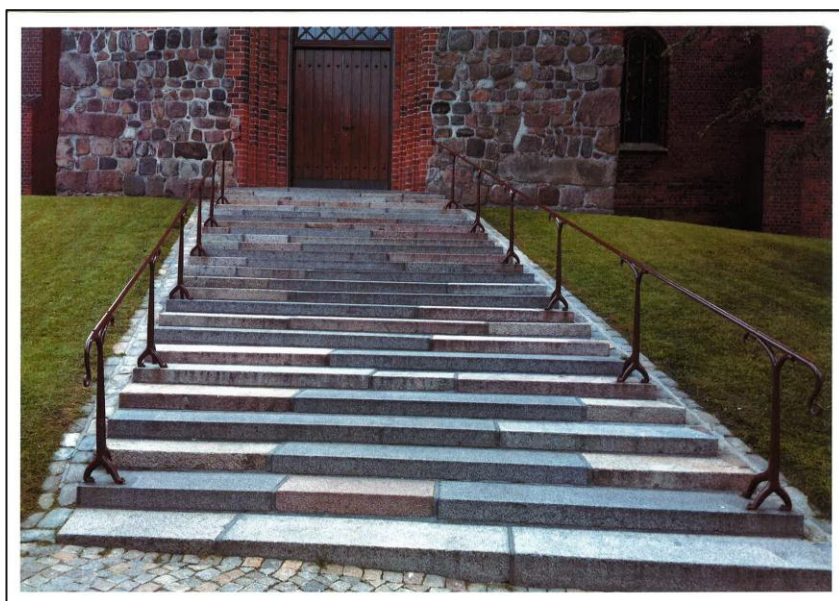
Skt. Mikkel Kirke, som er den mest centrale og højest beliggende kirke i Slagelse, ligger efter det oplyste på en såkaldt sokkelgrund, og kommunen har således ansvaret for arealerne rundt om kirken.

Fig. 8 – Skilte på Rosengade med oplysninger om parkeringsforholdene ved kirken

Der er skilte ved kirken med oplysninger om bl.a. parkeringsforhold. Der er dog ingen oplysninger til kørestols- eller rollatorbrugere med ærinde til kirken. Og der er uanset parkeringsmulighederne bag kirken ingen handicapparkeringsplads.

Jeg henstiller til Slagelse Kommune at overveje, om det er muligt at gøre én af parkeringspladserne ved kirken til en handicapparkeringsplads.

Fig. 9 – Hovedindgang til kirken

Som det fremgår af fig. 9, giver hovedindgangen tydeligvis ikke adgang for kørestolsbrugere eller gangbesværede med rollator. Der er som allerede nævnt ingen steder oplysninger om, på hvilken måde kørestolsbrugere m.fl. lettest kommer ind i kirken, og herunder ingen henvisning til sideindgangen mod syd, jf. fig. 10 (oplysningerne findes heller ikke på kirkens hjemmeside).

Fig. 10 – Sideindgang (handicapindgang) til kirken mod syd

I fortsættelse af henstillingen ovenfor, henstiller jeg til kommunen at overveje, på hvilken måde denne hensigtsmæssige information bedst videregives.

Inden for døren til sideindgangen var der på inspektionstidspunktet placeret en løs rampe, som gør det muligt for f.eks. kørestolsbrugere at komme denne vej ind i kirken. Døren til sideindgangen var dog låst – i modsætning til kirkens hoveddør mod vest.

Jeg forstår umiddelbart, at dette ikke var et enkeltstående tilfælde. Jeg går ud fra, at Slagelse Kommune i forbindelse med henstillingerne ovenfor vil tage kontakt med menighedsrådet. Jeg går endvidere ud fra, at kommunen i den forbindelse vil drøfte med menighedsrådet, på hvilken måde kørestols- og rollatorbrugeres adgang til kirken kan komme i bedre overensstemmelse med andre borgeres adgang til kirken.

4.7. Biblioteket

Biblioteket ligger ca. 150 meter ned ad Stenstuegade, der er en sidegade til Rosengade. Bag biblioteket er der en lille parkeringsplads med en enkelt offentlig handicapparkeringsplads.

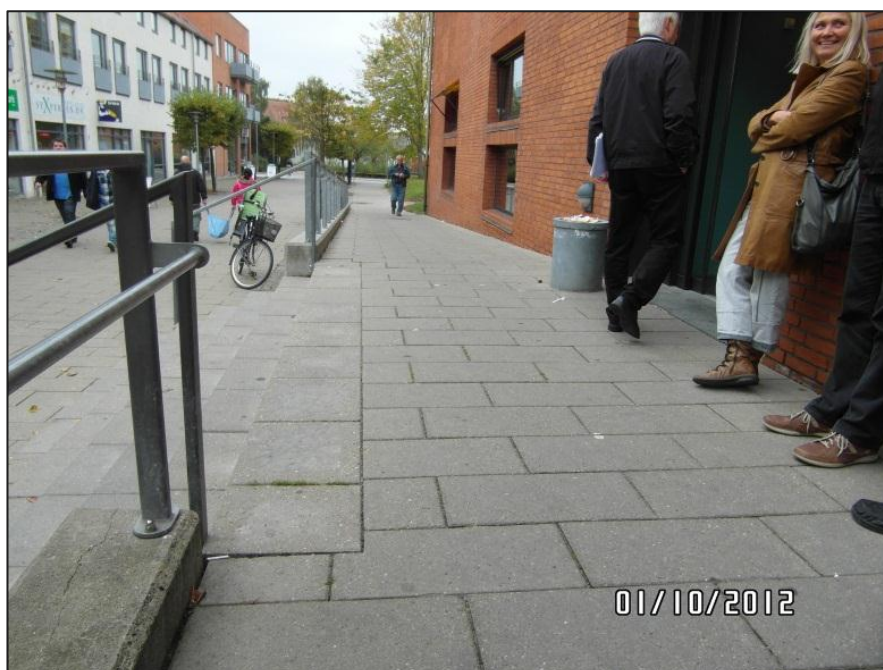
Fig. 11 – Handicapparkeringsplads ved biblioteket

Som det fremgår, er der ingen problemer med skiltningen som sådan. Hvis det ikke allerede skulle være sket, går jeg ud fra, at kommunen sørger for, at bevoksningen bliver klippet, således at skiltene kan læses.

Fra handicapparkeringspladsen er der niveaufri adgang til bibliotekets hovedindgang via fortovet fra Rosengade.

Handicapparkeringspladsen ved biblioteket giver mig derfor i øvrigt ikke anledning til bemærkninger.

Biblioteket ligger relativt højt i forhold til gadeniveau. Det bemærkes dog, at fortovet, der fører fra Rosengade og ned til biblioteket, er holdt i samme højde som biblioteket (nordsiden af Stenstuegade). Adgangen til biblioteket fra gadeniveau nås via en trappe med 5 trin eller via en lang rampe langs den del af bygningens facade, der vender væk fra Rosengade.

Fig. 12 – Rampe og trappe ved hovedindgangen til biblioteket

Der er ikke markeringer af nogen art, der advarer blinde og svagsynede om trappen ned. Ombudsmanden anbefalede derfor under inspektionen, at kommunen foranlediger, at de risici, som er forbundet med trappen, bliver imødegået.

Jeg beder kommunen om at oplyse, hvad der er sket i anledning af henstillingen.

4.8. Schweizerpladsen

Schweizerpladsen er en langstrakt, trapezformet plads, der strækker sig væk fra Nygade mod nord. Pladsen, der blev renoveret i 2003-05, er efter det oplyste Slagelses primære café- og opholdsplads. Det faldende terræn på pladsen er udnyttet til en vandtrappe med – undertiden – rislende vand. Vandtrappen, der er en ca. 5 cm dyb, bred rende, er forsynet med brede broer til fodgængere (og kørestols- og rollatorbrugere).

Fig. 13 – Vandtrappen med "bro" på Schweizerpladsen

Som det fremgår af fotografiet, har "broen" ingen afgrænsning og/eller markering i siderne.

Jeg gør opmærksom på den risiko for faldskader, som er forbundet hermed i forhold til bl.a. blinde og stærkt svagsynede, med henblik på at forholdet kan indgå i kommunens samlede overvejelser og prioriteringer.

Fig. 14 – Ledelinjer på Schweizerpladsen

Som det fremgår af fig. 14 ovenfor, er der en tendens til, at den form for ledelinjer, som bl.a. har været anvendt på Schweizerpladsen, løsner sig (eller bliver sparket af).

Jeg går ud fra, at også dette forhold er taget med i registreringerne i handleplanen.

På Schweizerpladsen er der, som flere andre steder i Slagelse centrum, opsat bænke. Bænkene er, som fig. 14 viser, dog uden arm- og ryglæn. Dette stemmer hverken overens med de almindelige anbefalinger (i f.eks. Udearealer for alle) eller med Slagelse Kommunes egen tilgængelighedsplan.

Fig. 15 – Bænke på Schweizerpladsen (uden arm- og ryglæn)

Jeg henviser eksempelvis til tilgængelighedsplanens s. 42, s. 56 og – helt generelt – s. 83. Jeg går ud fra, at også dette forhold er taget med i registreringerne i handleplanen.

4.9. Nygade

På Nygade observerede ombudsmanden, at overgangen til Casinotorvet (bag ved Nygade) består af brosten, og at brostenene er lagt i grus med indimellem ret store fuger.

Fig. 16 – Brostensbelægning på Nygade ved overgangen til Casinotorvet

Jeg går ud fra, at dette tilgængelighedsproblem ligeledes er blevet taget med i forbindelse med den registrering, som er nævnt i tilgængelighedsplanens handleplan.

4.10. Andet

Også andre forhold af betydning for handicaptilgængeligheden blev nævnt og drøftet under inspektionen, bl.a. kommunens planer om en større elevator i rådhuset og, som allerede nævnt, Borgerservices flytning pr. 1. marts 2013 til nyindrettede lokaler på Gørtlergade. De problemer med bl.a. højt placerede computere i borgerservicelokalet i rådhusets stueetage, som eksisterede på tidspunktet for inspektionen – og som ombudsmanden havde noteret sig under den besigtigelse, der som nævnt gik forud for inspektionen – omtales derfor ikke nærmere i denne rapport.

Opfølgning

Jeg beder Slagelse Kommune om at sende sine oplysninger mv. direkte til mig.

Underretning

Denne rapport sendes til Slagelse Kommune, Det Centrale Handicapråd, Institut for Menneskerettigheder, Erhvervsstyrelsen samt Statens Byggeforskningsinstitut.

København, den 21-10-2013

Jørgen Steen Sørensen
